

Влада на Република Северна Македонија
ДИРЕКЦИЈА ЗА РАДИЈАЦИОНА СИГУРНОСТ
ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА РАБОТА НА ОДДЕЛЕНИЕ ЗА
ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ДИРЕКЦИЈАТА ЗА РАДИЈАЦИОНА
СИГУРНОСТ ЗА 2020 ГОДИНА

Дел. Бр. _____ Светислав Ѓорѓевиќ
Датум: _____ |
Место: _____ (м.п.) _____ директор
[потпис]

Резиме

Согласно член 31 точка 4 од Законот за инспекциски надзор бр. 109/2019, Директорот на Дирекцијата за радијациона сигурност го подготви годишниот план за работата на одделението за инспекциски надзор.

Во рамките на планот ќе биде даден осврт на анализата на ризик врз основа на која се планираат видот и бројот на инспекциски надзори како и предвидениот број на неправилности кои се претпоставува дека ќе биде констатиран кај правните лица кај кои ќе се врши инспекциски надзор.

Во поглавјето за организација и систем на раководење ќе биде прикажана организационата структура на Дирекцијата, бројот на вработените и системот на раководење, со посебен осврт на одделението за инспекциски надзор.

Бројот на инспекторите по вид, звање и старосна структура ќе биде прикажан и со помош на табела, која во продолжение ќе биде дополнета со табеларен приказ на бројот на инспектори кои треба да се пензионираат во 2020, како и број на помлади инспектори кои се предвидени за вработување.

Годишниот план ќе биде заокружен со поглавјето за инспекциски надзори, каде ќе биде даден осврт на бројот на инспекциски надзори заедно со бројот на неправилностите кои се очекуваат да се констатираат со табеларен приказ на истите.

Анализа на ризици

Анализата на ризик се изработува врз основа на имплементацијата на резултатите од претходно извршените анализи и тоа:

- анализа на ризикот од непочитување на законските прописи која вклучува број на прекршоци во последните три години, видот и фреквенција на прекршоците и
- анализа на проценетиот ризик кој директно влијае на опасноста и обемот на последиците по животот и здравјето на професионално изложените лица, населението и животната средина, а е во директна корелација со видот на изворите на јонизирачко зрачење и нивната категоризација (радиоактивни извори кои можат да бидат отворени или затворени и генераторите на јонизирачко зрачење, бројот на професионално изложените лица кои се вклучени во вршењето на дејноста и нивните квалификации, областа во која се користат (производство, дијагностика, терапија, индустриска радиографија и индустриски мерачи.

При анализата на проценетиот ризик, инспекторите се служат со меѓународниот безбедносен стандард GSR-3 издаден од Меѓународната Агенција за Атомска Енергија кој наложува примена на степенуван пристап и дава насоки за бројот на

инспекциски надзори по правен субјект во текот на една година. Согласно проценката на овој ризик, правните лица се категоризирани во правни субјекти со висок р , среден и низок ризик.

Согласно дадените препораки бројот на надзорите кај правните субјекти кои се со висок ризик изнесува најмалку 1 во текот на календарската година, кај правните субјекти со среден ризик се препорачува 1 инспекциски надзор во текот на 2 календарски години, и кај правните субјекти со низок ризик се препорачува 1 инспекциски надзор во текот на 3 до 4 години., но ваквите препораки се користат само како насоки кои понатаму претрпуваат соодветни корекции во зависност од работата на правните субјекти односно од бројот на управните мерки кои биле превземени во периодот од последните три години.

Организација и раководење

Дирекцијата за радијациона сигурност е самостоен орган на државната управа кој врши контрола на системот за безбедност на сите извори на јонизирачко зрачење. Со Дирекцијата управува Директор кој е назначен од претседателот на Владата и за својата работа одговара пред него.

Дирекцијата нема претрпено измена во својата организациона структура и своите функции ги извршува преку 5 одделенија –одделение за човечки ресурси (1), одделение за меѓународно право и нормативни работи (3), одделение за финансиско работење(1) , одделение за мониторинг и вонредни настани (1), одделение за лиценцирање(1) и одделение за инспекциски надзор (2). Во 2019 година 3 вработени дадоа отказ во Дирекцијата, а имаше само едно вработување. Во Дирекцијата нема ниту едно лице кои ги исполнува условите за пензионирање.

Одделението за инспекциски надзор брои два инспектори за радијациона сигурност со звање советник инспектор и двајцата се во старосна граница од 51 до 60 години.

Табела 1 Преглед на бројоѝ на инспектори кои ќе вршат инспекциски надзор, по вид, возраст и звање

Вид	Инспектор за радијациона сигурност						Вкупно инспектори					
	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно	<30 г.	31-40 г.	41-50 г.	51-60 г.	>60 г.	Вкупно
Б1 – генерален инспектор						0						0
Б2 – главен инспектор						0						0
Б3 – пом. главен инспектор						0						0
Б4 – виш инспектор						0						0
В1 – советник инспектор				2		2				2		2
В2 – самостоен инспектор						0						0
В3 – помошник инспектор						0						0
В4 – помлад инспектор						0						0
Вкупно	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0

Во одделението за инспекциски надзор кое функционира во рамките на Дирекцијата за радијациона сигурност работат два инспектори- со звање советник, кои се на возраст 54 и 51 година.

Табела 2 План за нови вработувања и пензионирања на инспектори

Вид	Инспектор за [вид 1]			Вкупно инспектори		
	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика
Б1 - генерален инспектор	0	0	0			0
Б2 - главен инспектор	0	0	0			0
Б3 - пом. глав. инспектор	0	0	0			0
Б4 - виш инспектор	0	0	0			0
В1 - советник инспектор	0	0	0			0
В2 - самостоен инспектор	0	0	0			0
В3 - помошник инспектор	0	0	0			0
В4 - помлад инспектор	0	0	0			0
Вкупно	0	0	0	0	0	0

Од табелата јасно се гледа дека за тековната 2020 год не се очекува никаква промена по однос на бројната состојба на инспекторите за радијациона сигурнос. Имено и двата инспектури се во категоријата на од 51 до 60 години со што не ги исполнуваат условите за пензионирање, а согласно годишниот план за нови вработувања на ниво на Дирекција не е предвидено ново вработување.

Инспекциски надзор

Во текот на 2020 година планирани се 213 редовни инспекциски надзори, 50 вонредни и 45 контролни инспекциски надзори. Инспекторите за радијациона сигурност вршат надзор над спроведувањето на Законот само кај правни лица кои вршат дејност со извори на јонизирачко зрачење, чиј број е ограничен. Тргувајќи од направената анализа на ризик (ризик од непочитувањето на законските прописи како и проценетиот ризик од видот, бројот и категоријата на изворите) врз основа на искуствата од претходните години предвидено е дека кај 45 субјекти ќе бидат констатирани неправилности кои ќе бидат санкционирани со соодветна управна мерка, кое пак резултира со ист број на контролни надзори. Од аспект на ризични области и во 2020 година се очекува непочитувањето на законските прописи да биде

- работа без дозвола,
- мониторинг на работната средина и тестирањето на контрола на квалитет и
- мониторингот на здравствена состојба на професионално изложените лица.

Бројот на вонредните инспекциски надзори во последната 2019 год значително се зголеми во однос на оној од претходните 2 години. Причина за зголемениот број беа

- претставки од страна на правни и физички лица,
- инциденти и вонредни настани кои се случиле ка правните субјекти,
- насока дадена од Владата,

Во 2020 година се планира бројот на вонредните инспекциски надзори да изнесува 50.

Табела 3 Преглед на вкупниот број на очекувани неправилности и инспекциски надзори според вид во [ГГГГ] година, по региони и општини

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
	Вардарски регион	17	0	3	20	3
1	Велес	4		1	5	1
2	Градско				0	
3	Демир Капија	1			1	
4	Кавадарци	6		2	6	2
5	Лозово				0	
6	Неготино	6			6	
7	Росоман				0	
8	Свети Николе				0	
9	Чашка				0	

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
	Источен регион	14	6	3	21	3
10	Берово				0	
11	Виница		1		1	
12	Делчево				0	
13	Зрновци				0	
14	Карбинци				0	
15	Кочани	6	2	1	8	1
16	Македонска Каменица				0	
17	Пехчево				0	
18	Пробиштип		1		1	
19	Чешиново				0	
20	Штип	8	2	2	11	2
	Југозападен регион	23	5	6	34	6
21	Вевчани				0	
22	Дебар	4		1	5	1
23	Дебарца				0	
24	Кичево	5	1	1	7	1
25	Македонски Брод				0	
26	Охрид	8	2	2	12	2
27	Пласница				0	
28	Струга	6	2	2	10	2
29	Центар Жупа				0	
	Југоисточен регион	19	5	3	27	3
30	Богданци		1		1	
31	Босилово				0	
32	Валандово				0	
33	Василево				0	
34	Гевгелија	6	2	2	10	2
35	Дојран	3			3	
36	Конче				0	
37	Ново Село				0	
38	Радовиш	2		1	3	1
39	Струмица	8	2		10	
	Пелагониски регион	20	5	6	32	6
40	Битола	10	2	2	15	2
41	Демир Хисар	1		1	2	1
42	Долнени				0	
43	Кривогаштани				0	
44	Крушево	1		1	2	1
45	Могила				0	

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
46	Новаци				0	
47	Прилеп	8	3	2	13	2
48	Ресен				0	
	Полошки регион	22	6	6	37	6
49	Боговиње				0	
50	Бревеница				0	
51	Врапчиште				0	
52	Гостивар	8	2	1	14	1
53	Желино				0	
54	Јегуновце				0	
55	Маврово и Ростуша	2	1	1	4	1
56	Теарце				0	
57	Тетово	12	3	4	19	4
	Североисточен регион	12	5	2	21	2
58	Кратово				0	
59	Крива Паланка		1		1	
60	Куманово	12	4	2	20	2
61	Липково				0	
62	Ранковце				0	
63	Старо Нагоричане				0	
	Скопски регион	86	18	16	120	16
64	Аеродром	10	3	2	15	2
65	Арачиново				0	
66	Бутел	6	2	2	8	2
67	Гази Баба	6		1	6	1
68	Ѓорче Петров	10	2	2	13	2
69	Зелениково				0	
70	Илинден				0	
71	Карпош	16	3	2	25	2
72	Кисела Вода	10	2	2	12	2
73	Петровец				0	
74	Сарај				0	
75	Сопиште		1	1	1	1
76	Студеничани				0	
77	Центар	24	4	3	34	3
78	Чаир	4	1	1	6	1
79	Чучер-Сандево				0	
80	Шуто Оризари				0	
	ВКУПНО	213	50	45	308	45

Обука на инспекторите и административните службеници

Согласно Годишната Програма за обука на инспекторите за радијациона сигурност во 2020 година планирани се 3 општи/генерички обуки и тоа

1. Инспекциски надзор, права , обврски и овластувања на инспекторите(Закон за инспекциски надзор)

2. Начела и организација, постапки, одговорност и санкции(Закон за прекршоци)

3. Постапување со претставки и предлози , прекршочни одредби(Закон за постапување по предлози и претставки)

Генеричките обуки се во организација на Инспекцискиот Совет.

Специјализираните обуки кои се тематски посветени на радијационата сигурност и безбедност односно на областа во која инспекторите ги вршат инспекциските надзори најчесто се во организација на Меѓународната Агенција за Атомска Енергија, Европската Комисија и Американската амбасада.

Обуки кои се планирани за спроведување од страна на инспекторите во 2020 година, во најголема мера зависат од активните проекти кои се организирани од страна на МААЕ и Дирекцијата е активен учесник се

- безбедно управување со радиоактивен отпад и искористени радиоактивни извори,
- транспорт на радиоактивен отпад,
- јакнење на инспекциските капацитети на регулаторните тела и
- Инциденти и вонредни настани,

Буџет и финансирање

Вкупно буџет	8 130 000,00
Расходи од самофин. Сметка	5.250.000,00
Плати и надоместоци (вк)	6.000.000,00
Плати и надоместоци(инспек)	1.059.675,00
Патни и дневни трошоци	810.000,00
Ком.услуги, греење, комуник.	1.690.000,00
Вкупно расходи	13.380.000,00

Меѓународна соработка

Дирекцијата за радијациона сигурност најмногу преку одделението за инспекциски надзор ја одржува и развива меѓународната соработка и тоа со Меѓународната Агенција за Атомска Енергија, Белгискиот институт за радиоизотопи Флеурус, америчката амбасада, регулаторните тела од републиките од поранешна Југославија и со учество во проекти со европската комисија .

Меѓународната соработка се одвива најмногу преку учество во работилници на кои се врши размена на искуства и надобрите практики, усогласување на регулативата од областа на радијациона сигурност и нуклеарна безбедност со најновите меѓународни и европски прописи, директиви и конвенции.

Најинтензивна соработка е со МААЕ, каде како земја членка имаме можност за учество во бројните тренинг курсеви, работилници, конференции и на тој начин можност да ги следиме најновите достигнувања и сознанија од областа на заштитата во рамките на медицинската изложеност (дефинирање на дијагностички референтни нивоа , подобрување на протоколите на дијагностичките постапки а со тоа и намалување на дозата кај пациентите, заштитата на професионално изложените лица , безбедното управување со радиоактивен отпад, а со тоа и поголема безбедност на населението и животната средина.

Преку проектите на МААЕ се интензивира и соработката со европските здруженија

Други активности на инспекциската служба

Инспекторите за радијациона сигурност покрј вршењето на инспекциски надзори со цел контрола над спроведувањето на прописите од Законот за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност и важечката подзаконска регулатива активно учествуваат во повеќе меѓуресорски работни групи и комисии како

- Националната комисија за ХБРН,
- НИКС –нова генерација на команден центар за инциденти во рамките на НАТО проектот ,
- работно тело за помош на комисијата за полагање на испит за инспектор,
- мултиресорска група за за воспоставување на склад за радиоактивен отпад во која покрај инспекторите учествуваат претставници на Институтот за јавно здравје. Министерство за здравство, Министерство за внатрешни работи, Министерство за одбрана, Министерство за животна средина.
- Национална Комисија за справување со хибридни закани

Покрај учеството во меѓуресорските комисии и работни тела , инспекторите учествуваат и во состав на комисии во рамките на Дирекцијата како

- Комисија за попис,
- Тендерска комисија за јавни набавки за потребите на ДРС,
- Комисија за уништување на архивски материјал со поминат временски рок за чување,
- Инспекторите се активно вклучени во сите активности кои произлегуваат од согласно Правилникот на работни места во Дирекцијата и Систематизацијата